

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTAMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

Congresul Asociației Clerului „Andrei Șaguna”

Penru 2 Noemvrie este convocat la Târgul-Mureș al XVI congres anual al asociației clerului ortodox român din Transilvania. Un nou prilej, ca preoțimea de dincoace de munți, întrunită în număr cât mai mare, în spiritul clarvăzător și profund cunoscător al realităților vieții religioase, de care a fost pătruns marele ei organizator animator, mitropolitul de vecinică pomenire Șaguna — să discute și să ia hotărâri în toate problemele cari revin misiunii preoțești. Nu trebuie să privească un congres drept o simplă convenire a câtorva preoți din jurul apropiat, cari să ia la cunoștință cu indiferență raportul comitetului de conducere și să aleagă un nou comitet, ci o întrunire impozantă, de servitori ai altarului, conștienți de greutatea sarcinii ce și-au luat-o pe umeri, conștienți de multiplele pericole, cari amenință biserica strămoșească și sufletul neamului. Asociația clerului, mai mult decât oricare altă asociație, trebuie să fie un organism viu care trăiește prin toate mădularele sale. Căci a servi lui Hristos și bisericii întemeiate de el, nu este o funcție, ci o misiune — iar cheagul unității în conducere și muncă dă acesteia putere insușită de rezistență. În schimb activitatea fărămișată oricât de bineintenționată ar fi, e puțin fructuoasă, amorțește avântul și disperează.

Multe sunt problemele vieții religioase din zilele noastre, cari cer deslegare. Acest suport al vieții umane peste tot azi este stânjenit în desvoltarea lui normală, prin atâtea ideologii sociale și politice, cari ținesc la dezechilibrarea sufletului omnesc, și prin infiltrarea vicelană a atâtor rătăcirii sectare la devieri dela credința adevărată. Biserica învățătoare, unica adevărată trebuie să facă zid de apărare în fața acestor curente destructive, fie respingând incursiunile dușmănoase, fie întărind pozițiile în suflete. Ori drumul drept, ducător la scop, se trasează nu-

mai prin o chibzuială izvorâtă din experiența câtor mai mulți.

Poziția bisericii ortodoxe ardelenene îndeosebi pretinde vigilență. Este cel mai avansat și amenințat post, al ortodoxiei românești. Este punctul de contact cu celelalte biserici, este poarta prin care în bună parte intră dușmanul agresiv al sufletului românesc eminent ortodox.

A nu ține cont de această realitate, lucrând fără zăbavă la întărirea pozițiilor, înseamnă a trăda interesele bisericii strămoșești, a te face nedemn de slujba lui Hristos.

Ne facem deci numai datoria, când invităm cu toată căldura preoțimea Eparhiei noastre, să participe în număr cât mai mare la acest congres.

Trebuie să fie pentru noi un titlu de cinste ca după ce congresul se ține într'un centru al Eparhiei noastre, să facem toate eforturile ca el să aducă avânt în misiunea pastorală și înviore în viața religioasă generală.

Dr. L. G. M.

Căci orice făptură este ca iarba, și toată slava ei, ca floarea ierbii. Iarba se usucă și floarea cade jos.
1 Petru 124.

Cine zice că rămâne în El, trebuie să trăiască și el cum a trăit Iisus.
1 Ioan, 16.

Și spuneți lui Archip: vezi să-ți împlinești bine slujba, ce ai primit dela Domnul.
Coloseni, 4, 17.

Știm că noi suntem dela Dumnezeu, și că toată lumea este sub puterea celui rău.
1 Ioan 5, 19.

Sfințirea bisericii din Blăjenii-de-sus.

Duminecă în 24 Octombrie a. c., a avut loc sfințirea bisericii renovate din Blăjenii-de-sus, comuna natală a I. P. Sf. Sale Domnului Mitropolit Nicolae Bălan. Pentru acest motiv sfințirea s'a executat de către I. P. S. Sa asistat de P. S. Sa Domnul Episcop Nicolae Colan. I. P. S. Lor au plecat dela Cluj de Sâmbătă după masă însoțiți de P. C. Dr. Vasile Sava, Laurențiu Curea și dela Sibiu părintele asesor Grovu.

Înălților oaspeți li s'au făcut primiri în toate parohiile din județul Năsăud pe unde au trecut, în Sântul, Șieu, Măgheruş, Beșineu etc., din partea bisericii noastre și a confesiunilor minoritare. Autoritățile județene în frunte cu dl prefect al județului Ioan Partene au întâmpinat pe I. P. Sfințirii oaspeți la intrarea în județ.

La Bistrița s'a prilejuit o mare manifestare de simpatie prin primirea făcută la liziera orașului de către primărie, și autoritățile civile, și alta la edificând biserica ortodoxă de către preoții tractului în frunte cu adminis-

tratorul protopopesc Victor Mureșan, reprezentanții bisericilor minoritare și poporațiunea orașului fără deosebire de confesiune.

Este știut că județul Năsăud este locul de unde a plecat I. P. S. Sa Mitropolitul și unde și-a petrecut copilăria. Pentru aceasta I. P. S. Sa răspunde tuturor încălzit de cele mai tari sentimente și evocând amintirile trecutului. Iar pe fețele credincioșilor se poate ceti bucuria că pot primi arhierul care a eșit dintre ei.

După vizitarea bisericii în construcție din Bistrița, deși se înnoptase arhieriei noștri trec prin comuna Sigmir la Blăjenii-de-sus, unde sunt întâmpinați și escortați de un numeros banderiu de călăreți până la intrarea în parohie, unde îi întâmpină primăria, iar la biserică preotul local Iuliu Bălan cu întreg poporul credincios. Se oficiază sf. Vecernie cu Litie și Utrenia, iar a doua zi la orele 9 I. P. S. Lor asistați de treizeci de preoți și 2 diaconi oficiază actul sfințirii și sf. Litur-

„Iar în noaptea următoare s'a arătat lui Pavel Domnul și i-a zis: Îndrăznește Pavele, căci precum ai mărturisit tu de Mine în Ierusalim, așa se cade să mărturisești și în Roma.”
Fapte, 23, 11.

ghie în fața unei mari mulțimi de credincioși, veniți din toată împrejurimea, să asculte îndemnulurile iutelepte ale I. P. S. Lor.

Era o mare de capete pe care nu o putea încăpea biserica. Pentru aceasta cuvântările s'au rostit în fața bisericii. I. P. Sf. Sa Domnul Mitropolit a rostit o cuvântare impresionantă, invocând la început memoria celorce cu mari jertfe au ridicat biserica din Blăjeni, preoți și poporeni, care acum s'a sfințit de mâini arhieriești. Nu o mite deasemenea de a da cele mai folositoare și duhovnicești sfaturi credincioșilor explicând cu mult tâlc și aplicat la viața practică de toate zilele, rugăciunea domnească, Cuvintele I. P. Sfinției Sale au căzut ca roua dimineții asupra sufletelor insetate. Cuvântarea frumoasă din toate punctele de vedere a fost ascultată cu respirația oprită.

După I. P. Sf. Sa a luat cuvântul P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Colan și plecând dela lumina pe care a adus-o în suflete cuvântarea I. P. Sf. Sale arată că izvorul răspânditor de lumină trebuie să fie pentru fiecare creștin Biserica. Biserica noastră și-a făcut datoria în această privință, căci au fost vremuri când singură era răspânditoare de lumină. Astăzi însă, circulă și atâția proci mincinoși în sânul poporului, cari caută să'l ducă pe căi greșite. Invită poporul să nu dea crezare acestor sămănători de vrajbă, ci să păzească cu sfințenie căile Domnului și legile Statului. Bindecuvântă poporul din Blăjeni pentru munca depusă la repararea bisericii. Mulțumește și I. P. S. Sale pentru osteneala ce și-a luat-o de a sfinți biserica din comuna sa natală, aducând prin aceasta cea mai mare bucurie și satisfacție credincioșilor.

După această vorbire s'a oficiat un parastas la mormântul părinților I. P. S. S. D-lui Mitropolit.

La banchetul servit în școală pentru 100 de persoane au vorbit pentru M. S. Regele, I. P. S. Sa Dl. Mitropolit al Ardealului

Dr. N. Bălan și Episcopul Clujului.

La sfințirea bisericii din Blăjeni am văzut încă o dovadă despre dragostea ce-o poartă

poporul așezămintelor bisericești, și o altă dovadă despre marea solidaritate ce există în Biserica ort. rom. între Arhieri și păstoriții lor.

Coresp.

Sfințirea iconostasului din paraclisul Mănăstirii „Sf. Elisabeta” din Cluj.

În ziua de 26 Octomvrie (Sf. Dumitru) s'a săvârșit de către P. Sf. Episcop Nicolae, înconjurat fiind de un sobor de preoți, sfințirea iconostasului din Mănăstirea ortodoxă de maice „Sf. Elisabeta” din loc. Acest iconostas lucrat și pictat în condițiuni superioare va fi o podoabă a acestui Institut — menit să crească pe seama spitalelor surori de caritate — care sub grija părintească a P. Sf. nostru Episcop face zilnic progrese atât pe teren spiritual cât și pe teren material, impunându-și necesitatea chiar și cercurilor noastre conducătoare. La sfârșitul serviciului divin într-o minunată cuvântare P. Sf. Sa stărue asupra vieții monahale pe care și-au propus să o ducă su-

rorile acestui Institut luptând când vor ieși în lume, cu valorile vieții întocmai ca și vâslașul amenințat de valurile furtunoase ale mării, spre a-și scăpa viața.

E locul să amintim aici că la această operă de caritate publică se asociază cu tot zelul și devotamentul necesar și membrele Comitetului reuniunii femeilor ortodoxe clujene, cari pentru a ridica și mai mult nimbul acestei serbări au ținut să fie toate prezente.

Au mai luat parte și o seamă de doamne și bărbați, distinși fii ai Bisericii noastre, asigurând prin aceasta pe neobositul nostru Păstor de dragostea și sprijinul ce i-l vor da la realizarea marilor probleme ce și-a propus a le rezolva.

Totul s'a petrecut într-o atmosferă plăcută și evlavioasă.

„Pierdut era și s'a aflat...”

— Revenire la ortodoxie. —

Dacă pilda cu fiul rătăcit din sf. evanghelie, se interpretează în sens figurat, atunci cu drept cuvânt se poate spune despre Biserica noastră ortodoxă din comuna Bucerdea-vinoasă, tractul Alba-Iulia, că a avut prilej să trăiască toate momentele acestor stări sufletești pe cari le-au avut și persoanele din această minunată pildă.

Stările sufletești, de natură asemănătoare cu cele din pilda fiului rătăcit în această comună, au fost cauzate de *desbinarea religioasă* care s'a început cu actul dela 1700 și care act a fost plănuț în arsenalul politic de diplomație a *Habsburgilor*, cari ținseau să rupă neamul românesc din împărăția lor în două părți, spre a-l slăbi și supune tot mai mult.

Acei cari au fost ispitiți de afișul prin care se arată, că acceptând actul de „unație” se vor împărtăși de bunuri vremelnice, au părăsit legea strămoșească și s'au unit cu biserica Romei.

A fost deajuns să se facă numai începutul, ca apoi din rodul acestei desbinări să se întindă vrășmășia între frați până în zilele noastre, cum am avut ocazia să ne convingem din atitudinea P. S. *Al. Rusu*, Episcopul unit dela Baia-Mare, care a fost condamnat de Senatul Țării.

Deși în comuna Bucerdea-vinoasă, făgăduințele amăgitoare, propaganda și siluirile cu cari se făcea „unația”, n'au putut să abată dela dreapta credință pe fiii bisericii de aici, totuși prin a doua jumătate a secolului al XIX-lea când s'a ivit o neînțelegere între ei, o parte dintre cei nemulțumiți, a trecut la „unație”, înființându-se în modul acesta parohia unită.

Dar biserica ortodoxă de aici care a avut atunci durerea să piardă o parte din fiii săi trecuți la „unație”, acuma are bucuria să vadă că cei mai mulți, în frunte cu preotul lor,

au revenit la vatră exprimându-se: „Sculamă-voiu și mă voiu duce la tatăl meu” și îndeplinind toate formele legale.

În urma acestui fapt s'a înființat a II-a parohie ortodoxă, având ca preot pe pâr. *Dumitru Bogdan*.

Pentru a se pune temeiuri bune acestei parohii nou înființate și până se va putea zidi o biserică, s'a aranjat o capelă.

Sfințirea ei s'a îndeplinit în ziua de Duminecă 17 l. c. din partea P. C. Pâr. *Al. Baba*, protopopul tractului Alba-Iulia, asistat de C. preoți: *Ioan Roșca-Valea-Drăganului*, *Mircea Fodorean-Bucerdea-vinoasă I*, *Dumitru Bogdan-Bucerdea-vinoasă II* și *Aurel Velea-Ighiel*.

După dumnezeștile servicii P. C. pâr. prot. *Al. Baba* a împărtășit poporului binecuvântarea P. S. nostru Episcop *Nicolae Colan*, rostind totodată o cuvântare cu adevărat magistrală, în care a păstrat într'un mod înțelept tonul și ținuta tradițională a Bisericii noastre față de frații din strana stângă, așa încât chiar și un preot unit dacă ar fi ascultat această predică trebuia să recunoască spunând, că tot ce a grăit acest slujitor ortodox este numai dela Duhul sfânt și din adevărul cel neschimbat care va birui.

Spațiul, care ni se poate da pentru un raport în această gazetă a noastră, nu-mi permite ca să reproduc întreg cuprinsul predicii, însă totuși nu pot să termin fără a reda cel puțin următoarea frază: „Biserica noastră ortodoxă niciodată n'a atras pe nimeni la ea cu siluiri sau prin amăgiri, ci întotdeauna ea își deschide larg ușile și primește pe toți acei cari cu dragoste și cu credință intră în ea, ca să se împărtășească din darurile sale cele bogate cari cu adevărat sunt izvor de viață vecinică.”

Pr. AUREL VELEA-Ighiel.

Congresul Frației Ortodoxe Române.

Comitetul Central — având binecuvântarea arhierescă — invită pe membrii Asociației și pe toți bunii români ortodocși la

al IV-lea congres general

care va avea loc la Oradea în zilele de 6, 7 și 8 Noemvrie 1937 în sala Teatrului Orășenesc, cu următorul

PROGRAM:

Ziua de 6 Noemvrie.

Ora 3 p. m. Ședința Consiliului general al Asociației în reședința episcopescă.

Ora 6 p. m. a) Slujba privegherii, b) mărturisirea membrilor în Catedrala episcopescă.

Ziua de 7 Noemvrie.

Ora 9 dim. a) Liturghie arhierescă în Catedrală și invocarea Duhului Sfânt.

b) Cuminecarea membrilor.

Ora 11 a. m. Deschiderea Congresului general.

a) Cuvântarea Președintelui.

b) Cuvântul I. P. S. Ierarhi.

c) Salutul autorităților, al asociațiilor culturale și societăților religioase ortodoxe.

Ora 1 p. m. Masă frățească.

Ora 4 p. m. Conferința d-lui prof. *I. Lupaș*: O viață pilduitoare de mirean ortodox: Em. Gojdu.

Ora 6 p. m. Concert religios în Catedrală.

Ziua de 8 Noemvrie.

Ora 9 dim. Liturghie arhierescă.

Ora 11 a. m. Ședința a II-a a Congresului în sala festivă a Primăriei.

a) Raportul secretarului general.

b) Propuneri eventuale.

c) Votarea Moșionii.

d) Închiderea Congresului.

În vederea actului solemn al împărtășirii cu sf. taină a cuminecării, membrii asociației sunt rugați a veni de acasă pregătiți sufletește.

Direcțiunea generală a C. F. R. ne-a acordat anul acesta o reducere de 50% pe toate liniile. Participanții scot la stația de plecare un bilet întreg, pe care îl vizează în gara din Oradea, putând călători *gratuit* la înapoiere.

Pentru găzduire și masa frățească, participanții se vor adresa d-lui *I. Picu Băncilă*, președintele FOR-ului și prefect al județului Bihor în Oradea.

Cluj, la 24 Octomvrie 1937.

Președinte general: *Sextil Pușcariu*.

Secretar general: *I. Mateiu*.

Candidații pentru adunarea eparhială a eparhiei Maramurășului.

În conformitate cu dispozițiile regulamentului celui nou pentru alegerile membrilor adunărilor eparhiale Consiliul ep. interimar al eparhiei Maramurășului în ședința sa din 23 Oct. a admis următoarele candidaturi: 1. Cercul *Sighet*: Pr. Miron Codrea Nuțu, Vișăul de jos, Ion Motaș epitrop și Ion Urdea deputat. 2. Cercul *Remet*: Pr. Paul Teodorescu Virișmort, Pr. Leonte Gazea Remet, ing. Petru Butuc, subprefect Dr. Gh. Guiman, șeful gării Sighet, Ilie Păscariu. 3. Cercul *Vișăul de sus*: Protopop Mihai Muntean Sighet, Dr. Ion Odovicuic adv. Sighet, Dr. Oprea Rodean medic Sighet, Fl. Iroftescu pensionist Sighet. 4. Cercul *Borșa*: Pr. Ion Turcu Borșa II., Pr. Aurel Filip Borșa I., Teodor Pușcă profesor Sighet, Dumitru Timiș econom, Stefco Vasile Călbază econom, Ion Mărgineanu șef de gară Borșa.

5. Cercul *Dragomirești*: Pr. Teodor Rusu profesor Satu-mare, Pr. Vasile Magdău Săcel, Pr. Const. Diaconu Cuhea, Alex. Simionescu pensionist, Nic. Anton pens., Gheorghe Garda adm. financiar, Pompiliu Baicu șef-contabil, toți din Sighet. 6. Cercul *Baia mare*: Protopop Alexe Latiș, Ion Lăzărescu direct. minelor, Ing. Vasile Ionescu șef. reg. minieră, Ing. Ion Marin subdirectorul minelor, toți din Baia mare. 7. Cercul *Berința*: Pr. Gheorghe Gheție Berința, Ing. Iosif Izbășescu șeful ocol. silvic Baia mare, Ion Coțofan inv. Berința. 8. Cercul *Lăschia*: Pr. Stefan Miclea Copalnic, Dr. Dumitru Crăciun not. public Seini, Iuliu Micle, primpretor Copalnic. 9. Cercul *Fânațe*: Pr. Augustin Șovrea Fânațe, Gheorghe Medan inv. dir. Baia mare, Alex. Filip proprietar Fânațe. 10. Cercul *Șomcuta mare*: Pr. Augustin Dragomir

Curtiuș, Nistor Dragoș Inv. dir. Finteuș, Andrei Grobei Inv. dir. Văleni. 11. Cercul *Satu mare*: Protopop Ion Rujdea, Gavril Păușan chestorul poliției, Ilie Cocea adv., Emil Tișca dir. de bancă, toți din Satu-mare. 12. Cercul *Careii mari*: Pr. Ignatie Borza, Dr. Ion G. Popa medic veterinar, Iancu Zaharie prof., Ion Grecu prof., toți din Carei. 13. Cercul *Colonel Paulian*: Pr. Valer Bărboș Principele Mihai, Ing. Zeno

Spârchez și Ion Ursu viceprimar Satu mare. 14. Cercul *Vama*: Pr. Gavril Mărcuș Urmașii lui Horia, Pr. Const. Vârlan Halmeu, Ing. Lazar Perian cons. agr., Ghedeon Popovici admin. financiar, Gheorghe Niculescu adv., Teodor Pașcu Inv. dir., toți din Satu mare. 15. Cercul *Valea lui Mihai*: Pr. Terente Ciorogar, Ing. Silviu Hedeșan, Dr. Ion Oros, medic, Dr. Stefan Pierzic med. vet., toți din Satu mare.

Punerea pietrii fundamentale a bisericii ort. rom. din Moșuni.

Duminecă în 17 Octomvrie cu un deosebit fast s'a sfințit piatra fundamentală a bisericii noi, de către P. C. Sa Ștefan Russu protoiereul Tg.-Mureș-ului, asistat de preoții: N. Runcanu, C. Bărdășanu și preotul local Virgil T. Guțiu.

O zi frumoasă de toamnă cu raze strălucitoare înalță par'că din adins aureola și nimbul serbării.

Moșunul a îmbrăcat haină de săr-cătoare pentru a primi pe cei mai iluștri conducători ai județului.

Sunt două porți triumfale frumos împodobite cu flori și brad, deasupra cărora fâlfâie frumosul treicolor.

La ora trei își fac apariția autoritățile în frunte cu primarul municipiului Tg.-Mureș, Prea Cucernicia Sa Șt. Russu cu preoții și toate autoritățile din plasă.

La intrare primarul comunei bine-ventează pe oaspeți. Premilitarii în frunte cu harnicul lor comandant Locotenent Artemie Bârsanu dau onorul. Se trece apoi la biserică unde se oficiază serviciul religios. La sfârșit ia cuvântul P. C. Sa dl protop. Russu arătând în simțite cuvinte impasurile prin care a trecut această întreagă vale a Nirajului, sub trecutele vremuri, când toți românii de aici erau iobagi. Face apel credin-

ciosilor de a se uni, iar când va sosi ceasul care nu peste mult va fi, să poată primi cu toată căldura pe bunul lor părinte sufletesc P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae*.

În numele Astei desp. M. Niraj, vorbește Păr. *Olteanu*, care în frumoase cuvinte arată legătura de creștinătate care trebuie să existe între slujitorii altarului. Aduce salutul Astei, care este gata să sprijine totdeauna asemenea mari opere.

În numele școlii vorbește dl Director *Gh. Iacob*, care face legătura dintre învățator și preot. Se oprește la ipostaza actuală și aduce prinos de laudă tânărului preot *Virgil T. Guțiu*, care de când l-a cunoscut l-a văzut muncind din greu, din zi și până în noapte pentru a-și vedea opera înfăptuită. Fapta tânărului preot Guțiu va dăinui ca un exemplu al cinstei, muncii și abnegațiunii fără de preget pusă în slujba bisericii și neamului din care face parte. Ultimul ia cuvântul fostul preot *Gligor*, care arată lupta grea pe care au dus-o preoții și învățătorii, luptă pe care o duc și astăzi slujitorii pentru readucerea la matcă a fiilor perduți din diferite împrejurări.

Rep.

INFORMAȚIUNI

Prințul Românilor. În mijlocul unor impresionante festivități și înconjurat de dragostea unui neam întreg, Marele Voievod de Alba-Iulia, moștenitorul Tronului, a fost înălțat la Sinaia în ziua de 25 c. la gradul de sublocotenent și investit cu titlul onorific de adjutant al M. S. Regelui. În castelul glorioșilor Regi întemeietori de țară și întregitori de neam, s'a desfășurat emoționanta și tradiționala depunere a jurământului noului ofițer din armata română. M. S. Regele a ținut apoi o cuvântare, care a stors lacrimi celor prezenți. Cu dragoste de părinte și cu înțelegerea de conducător al oștirii, a însemnat, prin câteva cuvinte neînchipuit de frumoase și de patetice, însemnătatea oștirii și complexitatea îndatoririlor celui mai tânăr, mai nobil și mai avântat ofițer român de azi. Biserica trimete vlăstarului re-

gal binecuvântarea Sa și milioanele de credincioși cer Domnului, pentru Prințul Românilor, viață lungă în slujba Neamului.

Personale. În 23 Octomvrie I. P. S. Sa Mitropolitul *Dr. Nicolae Bălan* a fost la Cluj ca oaspe al P. S. nostru episcop *Nicolae*, cu care a doua zi, Duminecă, a plecat la sfințirea bisericii din comuna Blăjeni, protopopiatul Bistriței, locul de naștere a marelui Ierarh dela Sibiu.

Onoruri ce onorează. Ziarele aduc la cunoștință, că Facultatea de Litere din Capitală va proclama de doctor honoris causa pe M. S. Regele și pe I. P. S. Patriarh *Dr. Miron Cristea*. Această încununare a vredniciei în locuri atât de înalte, are o deosebită semnificație simbolică. Talentul rar al Șefului Statului, atât de multilateral, a făcut dintr'un Rege tânăr simbolul propășirii intelectuale a unui neam întreg.

Iar Patriarhul Bisericii dominante, la o vârstă atât de înaintată, culege roadele și răsplata unei vieți de mari realizări pe teren bisericesc și național. Gestul onorează Universitatea.

Lucian Blaga și Universitatea. Ziarele din capitală reiau din nou la acest început de an școlar chestiunea aducerii dlui Lucian Blaga la Universitatea din Cluj. Suntem de acord, că tânărul academician ar fi o podoabă a învățământului superior, din capitala Ardealului, căreia i-ar da — alături de un Sextil Pușcariu, Octavian Goga, Ioan Lupaș, Al. Lapedatu, S. Dragomir etc. — un prestigiu sporit. Gânditorul, care e pe cale să elaboreze definitiv un sistem original de filosofie românească, scriitorul atât de gustat al generației tinere, înfățișând în forme noi concepția de viață autohtonă și ortodoxă, are tot dreptul la o catedră universitară. Ținând seama de talentul lui excepțional și de opera deschizătoare de drumuri, ne-am fi așteptat să fie *invitat* la ocuparea catedrei vacante dela Facultatea de litere și filosofie. Căci ar fi însemnat o cinste pentru aceasta din urmă, mai mult poate decât pentru reputatul filosof român. Totuși s'a publicat concurs, ce va avea loc în cursul lunii Noemvrie. Lucian Blaga, cedând numeroaselor insistențe, este hotărât să se prezinte. Suntem siguri că examinatorii vor fi la înălțimea răspunderii lor.

Monumentul dela Alba-Iulia. Monumentul ce s'a inaugurat la Alba-Iulia în memoria eroilor naționali Horia, Cloșca și Crișan, a fost conceput după sugestiile dlui *Alexandru Lapedatu*, președintele Senatului și al Academiei Române, d-sa fiind de părere că el trebuie să fie un monument-far, în stil modern arhitectonic, luând mai ales în considerare locul unde a fost ridicat. Monumentul este ridicat pe bastionul vechii cetăți, în fața porții lui Mihai Viteazul, pe o culme care domină întreagă valea Mureșului, având o vizibilitate pe o rază de 30—40 km. Pe baza acestei idei a fost lucrat primul proiect al monumentului, de către dl arhitect I. Mihălțeanu, care a și prezentat o schiță-proiect dlui Al. Lapedatu. Ulterior „Astra“ însușindu-și atât ideea construirii unui monument în memoria celor trei eroi, cât și patronarea narea serbărilor ce se vor face cu ocaziunea inaugurării, a publicat un concurs la care s'au prezentat trei concurenți cu proiecte cari nu au corespuns cerințelor estetice și artistice. Dl arhitect Mihălțeanu a fost rugat atunci să studieze aceste trei proiecte, din care nici unul în parte nu putea fi acceptat și să lucreze un altul care a și fost supus comisiei monumentelor istorice din ministerul artelor și cultelor din București. Această comisiune a aprobat proiectul monumentului.

Jucați cu încredere la
COLECTURA OFICIALĂ
Cluj, Str. Regina Maria Nr. 46.
O vastă și norocoasă organizație.

Erori gazetărești. Un ziar din capitală, insuficient informat, lasă să se strecoare în paginile lui sub titlul „O grozăvie“ rânduri de osândă la adresa sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, ce se cer rectificate. E vorba de dispoziția luată contra faimosului monah Dionisie Lungu, de a părăsi Bucureștiul și a se retrage la mănăstirea căreia aparține, sub sancțiunea pedepsei cu închisoarea conform art. 256 din noul cod penal. Autorul se revoltă împotriva acestei măsuri, deoarece susține că monahul ar fi un model de călugărism și râvnă duhovnicească. Dar noi, cari îl cunoaștem de-aproape, trebuie să constatăm, că Dionisie Lungu este pur și simplu un răsvrățitor ordinar, care demult trebuia caterisit.

Doar „Unirea“ din Blaj de ce se bucură de instigațiile acestui zănat, reproducând cu plăcere din „Glasul Monahilor“ injuriile lui la adresa Sf. Sinod și a fruntașilor Bisericii. Ceea ce demonstrează, cât de pasibil de pe-deapsă eră acest călugăr.

Confesionalism la Năsăud. „Fondurile grănicerești“ năsăudene și „Regna“ (societatea cooperativă pentru exploatarea pădurilor grănicerești) văzând că în toate satele grănicerești se înregistrează numeroase convertiri la ortodoxie, au început a lupta față în față împotriva bisericii dominante. În fiecare an subvenționează cu milioane bisericile uniute, dar nu voesc să dea nici o scândură pentru bisericile ortodoxe, cari cu toate acestea se vor înălța. La Năsăud Fondurile au zidit înainte de război până și biserici maghiare romano-catolice și luterane, dar nu voesc să dea nimic pentru biserică ortodoxă. La confesionalismul Fondurilor se adaugă acum și confesionalismul „Regnei“, care tipărește lucrări uniute și proclamă nedemne de biografii, figuri intrate în Panteon — ca Primul Patriarh Român, Simion F. Marian, etc. E trist că și autoritățile se asociază la acest confesionalism, refuzând să asiste la sfințirea de biserici ortodoxe, dispunând să se scoată drapelele la congresul Agru-lui dela Năsăud, pe când la manifestații ortodoxe nu, sau să tolereze a se vorbi cu dispreț despre biserică neamului.

E admisibil oare ca autoritățile, vorbind în calitate oficială să înjosească biserică neamului?

Nu se astâmpără. Redactorii „Unirii“ blăjene n'au învățat nimic din jalnica întâmplare de ieri. După ridicarea suspendării ei continuă cu acelaș vocabular ordinar și instigator ce le-a creat fama odioasă în presa noastră. Episcopia noastră din Maramureș și restauratorii ei sunt din nou stropiți cu invective vulgare, de ai crede că Statul și Biserica ortodoxă sunt niște existențe tolerate, ce trăiesc din grația simbriașilor papali dela Blaj. Căci vedeți dumneavoastră unde am ajuns: România ortodoxă și Regele ei ortodox nu au dreptul să-și facă Episcopii unde vor și când vor, — deoarece n'au plăcut dela va-

leji de pe Târnave. Și dacă totuși au cutezat, curg blestemele și amenințările cu răzmiriță cumplită.

Ci-că n'avem credincioși acolo la Nord. Să nu-i doară capul. Ei i-au avut, când au făcut episcopii de Lugoj și Oradea? *Muramureșul s'a înstrăinat* — acesta-i adevărul. Uniții au dat episcopiei maghiare de Hajdudorog vr'o 100 comune tocmai din aceste regiuni. Vor îndrăzni să nege, că preoții lor preferă și azi limba lui Árpád, că citesc numai ziarul un-guresc și admiră romanul maghiar? Că au un Episcop la Baia-Mare, care a fost stigmatizat de Senatul Țării pentru atitudinea lui neromânească? „Crima națională“ ar fi tocmai aceea de a te mai lăsa în seama unor asemenea elemente. Statul trebuie să se apere prin *Biserica lui*, E ceva așa de logic, că numai „eterna perfidie“ catolică o poate nega. Dar conștiința acestei țări, are încă destule mijloace s'o puie la punct.

Muzeul Eparhial. Îndată după reînțemeierea Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului s'a luat și inițiativa creierii unui Muzeu Eparhial. Ven. Consiliu Eparhial, și în special Păr. Dr. Seb. Stanca, a adunat diverse obiecte și cărți din cuprinsul Eparhiei. Azi, sub supravegherea P. S. *Episcop Nicolae Colan*, obiectele adunate — cari sperăm că vor fi înmulțite și de alte donațiuni — se aranjează în Muzeul care se va deschide la etajul II al Palatului Episcopal. Asupra lui, va apare în curând un studiu muzeografic alcătuit de *Iosif Ascetiu*, student-teolog.

Iar călugărițe catolice. *Unirea* (1937, An. XLVII, Nr. 43, p. 3) ne amenință cu un nou ord catolic feminin. Un nou nucleu de catolicizare a nației românești. Pe baza cărei legi se aduce în țară un ord nou, fără nici o îndreptățire? Este ordul „*Annonciade Cēleste de Langres*“, întemeiat în 1604 de *Maica Victoria Fernari Strata*.

Tensiunea din Germania. Catolicismul german trece, fără îndoială, printr'o fază de mare încordare. Episcopii, întruniți la mănăstirea Fulda ca să studieze ansamblul raporturilor dintre Biserica Romano-catolică și Statul german, au redactat o pastorală colectivă, care s'a citit în toate bisericile. Pastorală a făcut senzație și va aduce noi complicații, ori va normaliza raporturile de fapt cu o Biserică, ce pare că înțelege a se suprapune intereselor naționale germane. Presa hitleristă a întâmpinat pastorală cu ostilitate.

Un record patern. Ziarele relevă ca un caz excepțional faptul, că într'o localitate din Germania cetățeanul August Chiele a devenit tată pentru a 38-a oară. Și aceasta la o vârstă de 74 ani, fiind căsătorit de trei ori. Fenomenul este de sigur puțin obișnuit și vrednic de apreciat, chiar într'o țară prolifică cum este Germania. Probabil că d. Hitler va acordă un premiu masiv acestei familii, care execută cu atâta zel ordinele de natalitate colectivă. În a-

cest fel, se creiază argumente decisive pentru obținerea de colonii, refuzate azi cu atâta neîndurare de Anglia egoistă.

— **Librăria Eparhială** din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6), fiind aprovizionată cu odoare bisericești (cruci, candelă, odăjdii, prapori etc.) precum și cu toate cele necesare serviciului divin, — stă la dispoziția tuturor pentru efectuarea oricărei comenzi, mici sau mari, cari se execută prompt și cu îngrijire, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 7038/1937.

Ordin Circular.

Către toate organele protopopești, parohiale și mănăstirești din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

Prin legea de stat, publicată în Monitorul Oficial Nr. 162 din 17 Iulie 1934 s'a ordonat conscrierea averilor bisericești, a venitelor bisericilor și a salarelor și remunerațiilor date de bisericile de pe teritoriul României slujbașilor lor.

Legea vi s'a comunicat cu ordinul circular Nr. 5131/1934, și conscrierea s'a făcut. Vă atragem acum atențiunea asupra articolului 2, alineatul 2 din această lege, pe care o aveți în arhivă, și care dispune: Ori ce schimbare în inventar, în averea și veniturile cari fac obiectul prezentei legi vor fi comunicate Ministerului Cultelor și Artelor în cursul lunii Decembrie a fiecărui an.

Pentru a putea satisface acestei dispozițiuni legale, prin prezenta ordonăm, ca, toate acele autorități și persoane bisericești în subordine în inventarele și venitele cărora a intervenit vr'o schimbare în cursul anului 1937, să întocmească pentru această avere, respective venit, un nou inventar respective o nouă declarație și să înainteze prin P. Cucernicii

Domni Protopopi Sf. Episcopii până în ziua de 5 Decembrie 1937, cunoscând că cine n'o înaintează răspunde personal de întârziere, dacă este vr'o schimbare și n'a anunțat-o. Formularele necesare se pot comanda direct dela Librăria eparhială. Formularele se vor completa în 4 exemplare, pentru parohie, protopopiat, Episcopia și Minister și sunt a se iscăli de toate autoritățile indicate în lege și pe formulare. Noile declarații acolo unde sunt schimbări se vor face pe baza inventarului și rațiunii ultim.

Independent de această lucrare, ni se va înainta de către toate părțile constitutive ale eparhiei noastre, parohii, protopopiate și mănăstiri, copia bugetului pe 1937.

Prezentul ordin privește și mănăstirile și personalul lor.

Cluj, la 18 Octomvrie 1937.

Consiliul eparhial.

Comunicat.

Recomandăm cu multă căldură publicația „Grădina mea“, o revistă de interes economic-național și de propagandă horticolă, atât clerului, cât și tuturor domnilor horticultori îndeosebi și iubitorilor de natură, în general, cari vor găsi în această revistă multe cunoștințe folositoare.

Apare lunar în Cluj, Str. Băii Nr. 6. Abonamentul pentru preoți și învățători este 150 Lei pe an.

Consiliul eparhial.

Nr. 103/937.

1—1 (40)

Publicație de licitație (repețită).

Consiliul parohial ort. român din Mărișelu, jud. Cluj, dă în întreprindere pe cale de licitație publică:

1. Construirea unui iconostas din lemn tare, (stejar, fag, paltin) și
2. Facerea stranelor și alor 40

bucăți scaune (din lemn de stejar) pe lângă următoarele condițiuni:

1. Reflectanții de a executa aceste lucrări vor prezenta plan și deviz cu 10 zile înainte de ținerea licitației, care va avea loc la oficiul parohial în ziua de 14 Noemvrie a. c. ora 1 p. m.

2. Materialul trebuincios pentru facerea stranelor și scaunelor îl va pune la dispoziție parohia, iar de material pentru iconostas se va îngriji antreprenorul.

3. Parohia nu suportă nici un fel de spese pentru deplasarea concurenților și pentru întocmirea planului și devizului.

4. Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința executarea lucrărilor, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanție morală și materială.

Orice alte informațiuni se primesc în orice zi la oficiul parohial.

Mărișelu, la 19 Octomvrie 1937.

Pr. Alex. Fodor, Dumitru Purcel,
paroh. epitrop.

Văzut: N. Vasii, protopop.

Nr. 689/1937 Of. prot. (41) 1—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea parohiei de cl. III-a Costeni, din protopopiatul Lăpuș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea.“

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform cvalicificației.
2. Sesiune parohială 32 jug. cultivabil și pășune.
3. Stolele obicinute.

De casă deocamdată se va îngriji preotul ales.

Candidații își vor înainta cererea cu documentele necesare oficiului nostru protopopesesc în termenul fixat și cu prealabila noastră încuviințare se por putea prezenta în parohie pentru a se face cunoscuți credincioșilor.

În candidare vor fi admiși numai concurenții cu pregătirea regulamentară și vor prezenta act de învoiredela P. S. nostru Episcop.

Tg.-Lăpuș, la 21 Octomvr. 1937.

Oficiul protopopesesc în înțelegere cu
Consiliul parohial Costeni,

Șt. Gheție, praprop.

POSTA REDACȚIEI

Al. B. A.-Iulia. De sigur ne așteptam la exhibițiile „Unirii.“ Mosegnorii, oricât ar fi de preoți, nu-și pot stăpâni pătimile vechi. Ei sunt organic dușmani ai Bisericii neamului, căci așa i-a disciplinat școala papismului nefast. Dovadă furia dementă contra episcopiei din Maramureș. Ceeace i-a demascat complet în fața celor cari mai credeau în românismul lor. Cât despre Sibiu, dacă nu li s'a dat teren pentru biserică, să se răfuiască cu dl primar, care este unit sadea.

Z. M., Teuș. Da, mărturisim că am fost surprinși de anularea suspendării, însă nu din adversitate pentru victimă, ci din cauza diminuării autorității, care procedează astfel. Urmarea imediată s'a văzut: delictvenții sunt tot pe linia atacurilor vechi.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

LOTERIA DE STAT

A început LOTERIA 15-a

! GÂNDIȚI-VĂ la nenumăratele câștiguri de
Lei 6 milioane și un milion împărțite în
! Ardeal la marea tragere finală din 15 Oct.

ÎN PATRU LUNI

179.742 câștiguri în valoare de 412.282.200 Lei

Cumpărați imediat lozul ce vă poate aduce noroc!

CU 200 LEI puteți câștiga UN MILION! (39) 1-3

„LA SFÂNTA PATRIARHIE“

Atelier special de argintărie și toate obiectele
BISERICESTI

DUMITRU D. POPESCU & FIU

Furnizorul Sf. Patriarhiei, Mitropoliei, Episcopiei și
Bisericii din țară

Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31

Aleea Patriarhiei No. 1 (Bibescu Vodă, 16) București
Tramvaele 3, 15, 20

10—26